

Bólya Boglárka – Cser Zsuzsa Ágnes

A 2024-ES MAGYAR EU-ELNÖKSÉG MEGVALÓSÍTÁSA A CIVIL TÁRSADALOM RÉSZVÉTELEVEL

A SIKERES UTÁNPÓTLÁSKÉPZÉS KULISSZATITKAI

BEVEZETŐ

Az Európai Unió Tanácsának 2024. második félévi elnökségét (a továbbiakban: EU-elnökség) többszörös válsághelyzet és fokozódó geopolitikai bizonytalanság közepette vettük át. Bár 2011-ben is jelentkeztek krízisek, a jelenlegi időszakban az Európai Unió évek óta példátlan, egymást követő válságokkal néz szembe. A 2011-es magyar EU-elnökséget is érték bírálatok, azonban akkor nem tapasztaltunk olyan mértékű intézményi ellenállást, mint napjainkban. Nem szabad elfelejtenünk, hogy az Európai Parlament több állásfoglalásban is követelte, hogy Magyarországtól vegyék el az elnökségi feladatok ellátásának lehetőségét – még azelőtt, hogy hivatalosan megkezdődött volna az elnökségi időszak. Ezáltal munkánk nulladik lépése az alaptalan támadások elhárítása és visszaverése volt. Az Európai Parlament, valamint annak politikai és szellemi hátszóruga arra törekedett, hogy Magyarország ne tölthesse be az EU-elnökséget. E törekvésekkel szemben határozottan felléptünk, kiálltunk az igazunk, valamint az európai értékek és érdekek mellett. Meggyőződésünk, hogy az elnökség nem privilégium, nem jog, hanem szerződésen alapuló felelősségteljes kötelezettség, amelynek ellátása során minden tagállamot azonos jogok és kötelezettségek illetnek meg.

A gyakorlatban, tekintettel arra, hogy az EU-elnökség az év második felére esett, kevesebb idő állt rendelkezésre az elnökségi események, rendezvények, informális ülések és a magyar elnökségi program teljes körű megvalósítására. Feladatainkat mindössze négy és fél hónap alatt kellett végrehajtanunk, egyúttal egy uniós intézményi ciklusváltás kellős közepén. Ilyen helyzet a Lisszaboni Szerződés hatálybalépése óta mindössze kétszer fordult elő (előttünk a 2019-es második félévi finn elnökség alatt), ugyanakkor ilyen összetett körülmények között még soha. Ezért kiemelt célunk volt az intézményi átmenet stabilitásának és a jogalkotási munka folyamatosságának a biztosítása is. Ez megtörtént, sikeresen levezényeltük az intézményi átalakulást, megalakult az új Európai Parlament, időben hivatalba lépett a Bizottság, és a Tanácsban is folyamatos volt a munka.

Egy sikeres elnökséghez komoly szakmai elhivatottság és szervezeti felkészültség is szükséges, hiszen felkészült stáb nélkül nincs sikeres elnökség. Ennek előfeltétele volt egy jól megalapozott, minden részletre kiterjedő elnökségi felkészülési folyamat, amelynek része volt az EU-elnökségi képzés is. Továbbá az elnökség társadalmi (el)ismertségéhez nagyban hozzájárul a társadalmi szervezetek minél szélesebb körű tájékoztatása és bevonása is.

2024. július 1-jével megkezdődött a magyar elnökség féléves időszaka, amelyet nyugodtan nevezhetünk abszolút sikernek, történelmi jelentőségűnek, amelyre évek múlva is mindenki emlékezni fog. Emlékezzünk, hogy a 2024-es magyar EU-elnökség prioritásait többszörös válsághelyzetben, egy átmeneti intézményi időszakban, komoly politikai ellenszélben és a lojális együttműködéssel össze nem egyeztethető intézményi ellenállás mellett kellett megvalósítani és eredményeket elérni. Ebben a helyzetben is sikerült maradandó értékeket teremteni, megalapozni a változást, amely meghatározza az unió irányait a következő években. Tegyük újra nagyra Európát – szölte a szlogenünk, és a magyar elnökség erre a pályára állította újra kontinensünket.

A 2024-ES MAGYAR EU-ELNÖKSÉG „TÁRSADALMASÍTÁSA”

A magyar elnökség sikerének egyik kulcsa a széles körű társadalmi, szakmai és kormányzati összefogás volt. Miniszteri biztosi feladat- és hatáskörben kiemelten fontosnak tartottuk, hogy a magyar elnökségi program és prioritások kialakítása során a lehető legszélesebb körben becsatornázzuk a releváns gazdasági és társadalmi szereplők véleményét és javaslatait az elnökséget megelőzően és annak teljes időtartama alatt is. Célunk az volt, hogy a magyar elnökségi időszak ne csupán kormányzati feladatként jelenjen meg, hanem a magyar társadalom és gazdaság széles rétegei magukénak érezzék azt. Ennek érdekében az előkészületektől kezdve folyamatosan törekedtünk a szakmai és társadalmi párbeszédre, amelyek az alábbi főbb kiemelt fórumokon és partnereken keresztül valósultak meg.

Lényeges volt számunkra, hogy a társadalmi szervezeteket is tájékoztassuk a magyar elnökségről, és meghallgassuk a véleményüket a társadalmi konzultáció kormányzati intézményesített formáin keresztül is. Ebben a körben több alkalommal vettünk részt Európa-politikáért felelős helyettes államtitkári és miniszteri biztosi szinten a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács plenáris ülésein.

Számos civil szervezettel, *think tank*kel és kutatóintézzettel valósult meg a kapcsolatfelvétel mind a tájékoztatás, mind az aktív párbeszéd céljából. Az egyeztetések eredményeként százával szerveztek elnökségi fókuszú rendezvényt hazánkban.

Ebben a tekintetben kiemelendő az együttműködésünk az Európai Bizottság Magyarországi Képviselével, amelynek keretében a magyar elnökségi fókuszpontok mentén megvalósuló ötalkalmas rendezvénysorozatot szerveztünk. A rendezvénysorozatot annak érdekében indítottuk, hogy tájékoztassuk a civil szervezeteket, egyetemeket és egyéb érdekelt partnereket a magyar EU-elnökség céljairól, programjáról, és széles körű párbeszédre kínáljon lehetőséget az elnökség fókuszpontjairól. A rendezvénysorozat által széles körű társadalmi konzultáció valósult meg, amelyre alkalmanként több száz szervezetet (köztük civil szervezetek, egyetemek, kamarák, minisztériumok, kutatóintézetek képviselőit) hívtunk meg az Európai Bizottság civil szervezeti adatbázisából.

Ebben a körben az első társadalmi konzultációt 2023 szeptemberében tartottuk, amelynek keretében Bóka János európai uniós ügyekért felelős miniszter és Kovács Zoltán, az elnökség operatív ügyeiért felelős kormánybiztosa adtak tájékoztatást a spanyol–belga–magyar trió elnökség prioritásairól, valamint a magyar EU-elnökségi felkészülésről.

A sorozat további rendezvényei a magyar EU-elnökség kiemelt fókuszpontjaihoz illeszkedtek, és hasonló formában valósultak meg. A magasabb szintű államtitkári vagy helyettes államtitkári szintű és bizottsági részvétellel megvalósult megnyitókat szakértői szintű panelbeszélgetések követték a társadalmi szervezetek bevonásával.

A 2023 novemberében megtartott második rendezvény témájaként az EU bővítési folyamatát helyeztük a középpontba. A panelbeszélgetésen a Külgazdasági és Külügyminisztérium és az Európai Unió Ügyek Minisztériumának szakértői vettek részt, valamint Várhelyi Olivér – akkor az Európai Bizottság szomszédság- és bővítéspolitikáért felelős biztosa – kabinetjének tagja és a Külügyi Intézet szakértője.

2024 januárjában tartottuk a harmadik konzultációt, amelynek témája a versenyképesség erősítése volt. A rendezvényen a Nemzetgazdasági Minisztérium szakértői folytattak eszmecsere-t az Oeconomus Gazdaságkutató Alapítvány és az Európai Bizottság Magyarországi Képviselétének szakértőivel.

A negyedik rendezvény 2024 márciusában a demográfiai kihívásokról szólt. A rendezvénybe az Európai Unió Ügyek Minisztériuma és a Kulturális és Innovációs Minisztérium államtitkárain kívül civil oldalról bevontuk még a Kopp Mária Intézetet és a Nagycsaládosok Országok Egyesületét is.

Az utolsó, ötödik tematikus rendezvényt az illegális migráció elleni küzdelem és a migráció külső dimenziójának témakörében tartottuk 2024 júniusában. Kormányzati szintről a Belügyminisztérium és az Európai Unió Ügyek Minisztériuma, a Migrációkutató Intézet, uniós intézményi részről az Európai Bizottság migrációs szakértője és az UNHCR Magyarországi Irodájának szakértői vettek részt.

Külön kiemelendő, hogy a Nemzeti Közzolgálati Egyetemmel (a továbbiakban: NKE) együttműködve részletes stratégiát dolgoztunk ki a magyar elnökségre történő felkészüléshez, amelynek főbb elemei az elnökségi képzés lebonyolítására, a delegációs kapcsolattartók (a továbbiakban: *liaison officerek*) kiválasztására és képzésére (lásd a *Röviden a képzési célcsoportokról és a képzések gyakorlati megvalósulásáról* című pontot), kutatások, kiadványok szerkesztésére és konferenciák szervezésére terjedtek ki. A koncepcióterv részeként több EU-elnökség-fókuszú kötet jelent, illetve jelenik meg (angol és magyar nyelven), tematikus *Európai Tükör*-lapszámok, emellett számos konferenciára került sor.

Annak érdekében, hogy a magyar elnökséget érintő minél szélesebb körű társadalmi párbeszéd valósuljon meg az ifjúsággal, több tucat egyetemi, diák- és ifjúsági szervezeti rendezvényen jelent meg, illetve lépett fel kezdeményezőként az Európai Unió Ügyek Minisztériuma, miniszteri, helyettes államtitkári, illetve miniszteri biztosi szinten is. Ezek közül is kiemelendő, hogy 2024 során több alkalommal is, miniszteri szintű részvétellel, elnökségi témakörben panelbeszélgetést szerveztünk a velünk kapcsolatban álló diák- és ifjúsági szervezetek képviselőivel. Az uniós tematikájú, elnökségi fókuszú ifjúsági párbeszéd a fiatalok és döntéshozók közötti kommunikációs fórum, az Ifjúsági Párbeszéd Nemzeti Munkacsoport ülésain is megvalósult. Az elnökségi rendezvények lebonyolításában is az ifjúságra támaszkodtunk. A magyar elnökség rendezvényeinek lebonyolításához kidolgoztuk az elnökségi rendezvényeket segítő *liaison officerekre* vonatkozó koncepciót a 2011-es elnökségi tapasztalatokat és tagállami jó gyakorlatokat alapul véve. A delegációs kapcsolattartók Magyarország több egyeteméről kerültek ki, valamint diák- és ifjúsági szervezetek körében is toboroztunk felhívás alapján. A miniszteri biztosi titkárság fő együttműködő partnere az NKE volt (lásd fent), amely az első körös kiválasztási eljárásban is részt vett. A mintegy száz fő delegációs kapcsolattartót többkörös felvételi eljárás után választottuk ki, és az elnökség alatti munkavégzésük koordinálásáért az Európai Unió Ügyek Minisztériuma felelt.

***

A magyar elnökség előkészítése során több száz konzultációra került sor, számos rendezvényen jelent meg az Európai Unió Ügyek Minisztériuma tájékoztatás és a vélemények becsatornázása céljából. Az ifjúság magyar elnökségbe való bevonása az egyetemi fórumokon való tájékoztatás, közös rendezvények mellett a *liaison officer*, azaz delegációs kapcsolattartó feladatkör iránti nagyfokú érdeklődés során (több száz jelentkező), illetve a feladat elhivatott ellátásában kézzelfoghatóan is manifesztálódott.

A 2024-ES MAGYAR EU-ELNÖKSÉGI KÉPZÉS

Egy EU-elnökség jelentős mennyiségű előkészítő munkát igényel politikai, diplomáciai, operatív, költségvetési, adminisztratív és személyügyi szempontból is. Az elnökséget humánpolitikai szempontból is teljeskörűen szükséges volt megalapoznunk, hiszen elegendő számú és felkészült elnökségi állomány nélkül nincs sikeres elnökség.

Az elnökség tágabb humánpolitikai felkészülése több területet is magában foglalt. Egyrészt az elnökségi többletfeladatok ellátásához a személyzeti erőforrásokat meg kellett erősíteni. A munkateher növekedésére tekintettel, ami Budapesten a központi közigazgatásban és a Magyarország Európai Unió melletti Állandó Képviselőtén (a továbbiakban: EU ÁK) jelentkezett, létszámnövelést hajtottunk végre.

Az elnökség sikeres ellátásának előfeltétele – egyben Magyarország alapvető érdeke is – a jól képzett, a magyar nemzeti érdekek iránt elkötelezett, elhivatott és motivált elnökségi állomány. E nemes cél elérésére célzott képzési programot készítettünk, és annak mentén az általunk előírt képzéseket más intézményekkel együtt lefolytattuk. Az EU-elnökségi képzési terv abban a szellemben készült, hogy az elnökségben foglalkoztatottak átfogó, a belső folyamatokra is kiterjedő, gyakorlatorientált európai uniós intézményi, döntéshozatali, valamint Európa-politikai képzésben részesüljenek, amely a brüsszeli dinamika mélyebb megértésére is kiterjedt. Fontos volt, hogy a feladatokat ellátók ne csak az eljárásokat ismerjék meg, hanem a magyar érdekvédelem szempontjából kritikus politikai összefüggéseket is. Célkitűzésünk volt továbbá, hogy a tisztviselők szakértelmük és nyelvtudásuk mellett a magyar elnökség kezdetére az elnökségi feladatok ellátásához – egy különleges geopolitikai és intézményi kontextusban is – megfelelő képességekkel rendelkezzenek.

A képzések megkezdése előtt, nívumként egy átfogó képzési tervet készítettünk, amelynek létrehozása során több stratégiai, intézményi és személyzetpolitikai szempontot is figyelembe vettünk. Az elméleti megközelítés helyett a gyakorlati megvalósíthatóság, az időbeliség, a differenciáltság, a foglalkoztatás helye és a képzések hatékonysága voltak a meghatározó sarokpontok. Ezen szempontok alapján a tervben célcsoportokat határoztunk meg, amelyek a kormányzati hierarchia minden szintjére kiterjedtek, valamint a képzéseket több lépésben, ütemezett szakaszokban valósítottuk meg.

Kerültük a túlzottan általános tematikájú képzési típusokat és a tömegoktatást is. Biztosítottunk egységes tematikájú képzéseket, és olyanokat is, amelyeket a személyek tudásától és tapasztalatától, valamint az elnökség alatt ellátandó feladataitól függően egyénre szabottan szerveztünk meg. A képzési időszak egy teljes évet foglalt magában, a képzések 2023 áprilisa és 2024 áprilisa között zajlottak.

EU-elnökségi képzési program

A képzéseken a minisztériumok kormánytisztviselői, valamint egyes szervek és háttérintézmények képzésbe delegált tisztviselői, az EU ÁK vezető diplomatái és szakdiplomatái vettek részt. A képzésben az Európai Unió Tanácsában elnöklési feladatokat ellátó miniszterek, kabinettagok és államtitkárok is igény szerint részt vettek. A delegációs kapcsolattartók (*liaison officerek*) külön rájuk szabott képzésben részesültek (lásd a *Röviden a képzési célcsoportokról és a képzések gyakorlati megvalósulásáról* című pontot).

Fontos célunk volt, hogy az elnökségi stábot olyan uniós szakértők oktassák, akik már a 2011-es magyar EU-elnökségben is magas szinten, tevékenyen részt vettek, illetve akik a 2024-es magyar EU-elnökség előkészítésében kiemelt feladatokat láttak el, ezáltal belső eljárásokra kiterjedő és bennfentes információkra, gyakorlati tapasztalatokra épülő tudásátadás valósult meg. Előadóink közül a teljesség igénye nélkül említenénk: Bóka János európai uniós ügyekért felelős miniszter, Kovács Zoltán nemzetközi kommunikációért felelős államtitkár, az elnökség operatív ügyeiért felelős kormánybiztos, Győri Enikő európai parlamenti képviselő, korábbi európai uniós ügyekért felelős államtitkár, Stelbaczy Tibor, az EU ÁK korábbi vezetője, vagy éppen Robák Ferenc, a 2011-es magyar EU-elnökség operatív ügyeiért felelős kormánybiztos.

Ahogy az *A 2024-es magyar EU-elnökség* című tanulmánykötetben *A 2024-es magyar EU-elnökség előkészítése a képzés és a társadalmisítás szemszögéből* cím alatt ismertettük, a magyar elnökség képzési programja öt fő képzési területet foglalt magában:

1. a Nemzeti Közszerződési Egyetemmel közösen kialakított specifikus magyar elnökségi képzés;
2. kompetencia- és készségfejlesztés;
3. a Tanács Főtitkárságának elnökségi képzései;
4. francia nyelvi képzés B₁, B₂ és C₁-es szinteken;
5. biztonságtudatossági képzés.¹

Az elnökségi képzési program hét tantárgyat tartalmazott: 1. Bevezetés az EU-elnökség célrendszerébe; 2. Elnökség a gyakorlatban; 3. Az EU intézményi és döntéshozatali rendszere a gyakorlatban; 4. Kormányzati kommunikáció; 5. Protokollkihívások az elnökség alatt; 6. Tagállami uniós politikák; valamint 7. Angol szaknyelv.

¹ BÓLYA 2024: 109.

A munkacsoport vezetőinek és helyetteseiknek kompetencia- és készségfejlesztő tréninget (Kommunikáció és kapcsolatépítés, Tárgyalástechnikai alapok és A tárgyalástechnika gyakorlati aspektusai) biztosítottunk. A képzés során előadás-technikájuk fejlesztését szolgáló nyilvánosbeszéd-órákat vettek, a vita és az érvelés során használható fordulatokat, nyelvi megoldásokat és kompromisszumok kialakításához vezető tárgyalástechnikák alkalmazását sajátították el, továbbá az uniós intézmények működésével kapcsolatos összefüggéseket, azok kontextusba helyezését, ami új megvilágításba helyezte azok működését.

Fontos volt számunkra ugyancsak a sokoldalú felkészülés érdekében, hogy az elnökségi állomány képzésébe minél több uniós intézményt vonjunk be. Az EU-elnökségi képzés így még kiegészült a Tanács Főtitkársága által, illetve az Európai Parlament és a Bizottság Tolmácsolási Főigazgatósága által nyújtott tréningekkel is.

A Tanács Főtitkársága által nyújtott képzéseket elnökségi feladatoktól függően differenciáltan és közösen alakítottuk ki és szerveztük meg (például: Tanács-ülések és munkacsoportok vezetése, trilógusszimulációk, sajtófeladatok az elnökség alatt, részletes elnökségi intézményi ismeretek, nemzetközi találkozók európai uniós koordinációja) minden célcsoport számára (kivéve a *liaison officer*ek értelemszerűen). Gyakorlatorientált személyes jelenléttel zajló képzést kaptak a munkacsoport-vezetők és helyetteseik többek között az elnökségi intézményi tudnivalókról, a hatékony munkacsoport-vezetésről, a Tanács-ülések, Coreper- és munkacsoport-ülések előkészítéséről, a trilógusokról és az intézményi kapcsolattartásról. A magyar tábla mögött ülők és a koordinációt végzők ugyancsak kaptak képzést a Tanács Főtitkárságától. Tréningjük az ülések előkészítésével és az uniós intézmények szerepével kapcsolatos gyakorlati tudnivalókat foglalta magában.

A miniszteri és politikai felső vezetőket érintő képzések igény szerint két fő területre összpontosíthatnak: egyrészt az elnökség gyakorlati és eljárási vonatkozásaira (tanácsülések, informális miniszteri ülések, kapcsolatok más intézményekkel, trilógusok stb.), másrészt a konkrét dossziék tartalmára és kezelésére. A miniszteri és államtitkári tájékoztatók abban különböztek a Tanács Főtitkársága más felkészítőitől, hogy azokat közvetlenül a Tanács Főtitkárságának egyes szakpolitikai főigazgatói tartották.

A fentiekén túlmenően a Tanács Főtitkársága többek között számos specifikus képzést nyújtott az ellátandó feladatokhoz igazítva az EU ÁK vezető diplomatáinak, a miniszteri és államtitkári kabinettagoknak, az EU-elnökség alatt nemzetközi koordinációt ellátóknak (például az ENSZ 2024-es klímaváltozási konferenciájával kapcsolatosan) is.

Továbbá, 2023 során és 2024 első negyedében az Európai Parlament az elnökségi, intézményi és eljárási szerepéről nyújtott személyes jelenléttel zajló képzéseket

Brüsszelben az EU ÁK-n és online módon az elnökségi állománynak Budapesten. A tolmácsolással zajló tanácsulésekre történő felkészülés érdekében a Bizottság Tolmácsolási Főigazgatósága felajánlott egyéni és csoportos képzési lehetőségeket, amelyekre az Európai Bizottság Magyarországi Képviseletén került sor.

Az idegen nyelvi képzések megvalósításánál kiemelt szempont volt, hogy az el-sajátítandó tananyag, és ezen belül is az idegen nyelvi szavak és kifejezések az uniós intézményi nyelvhasználatot és fogalmazási stílust tükrözzék, és ezeken a kereteken belül fejlesszék a tisztviselők nyelvtudását.

Röviden a képzési célcsoportokról és a képzések gyakorlati megvalósulásáról

A képzési tervet hat különböző célcsoport számára készítettük el, és a képzéseket az alábbiak szerint valósítottuk meg. Az első célcsoportot az EU ÁK-ra a többletfeladatok ellátására kihelyezett tisztviselők alkották értelemszerűen kiküldetésük okán, az ő képzésükkel volt indokolt kezdeni. Képzésük 2023 áprilisa és júniusa között folyt.

A második célcsoportot az európai uniós ügyekkel foglalkozó tisztviselők képezték, akik az elnökségi munkát Budapestről látták el (munkacsoport-vezetők és helyetteseik és a magyar tábla mögött ülők). Felkészítésük 2023 szeptembere és decembere között zajlott.

A harmadik célcsoportot az uniós koordinációra és az elnökségi többletmunkára a minisztériumok állományára frissen felvettek alkották. Képzésüket 2024 januárja és áprilisa között folytattuk le.

Az első három célcsoport képzése hasonló módon épült fel az *EU-elnökségi képzési program* című pontban részletezett pillérek mentén. Az első két célcsoport képzése azonban valamivel átfogóbb volt, hiszen az ezeket a célcsoportokat alkotó tisztviselők voltak, akik az elnökség alatt a Tanácsban és előkészítő szerveinek munkájában közvetlenül és személyesen is részt vettek. A munkacsoport-vezetők és helyetteseik kompetencia- és készségfejlesztő tréninget is kaptak (lásd részletesebben az *EU-elnökségi képzési program* című pontot).

A negyedik célcsoportot a Tanácsban elnöklési feladatokat ellátó miniszterek és államtitkárok alkották. Felkészítésük igény szerint a 2023. december és 2024. május közötti intervallumban valósult meg. A képzéseket az érintett szakterületért felelős Tanács Főtitkárságának főigazgatói és igazgatói tartották többnyire Budapesten, illetve néhány esetben a Tanács üléseinek margóján.

Az ötödik célcsoport, vagyis az EU ÁK állományának képzései 2023 őszétől egészen 2024 áprilisáig tartottak, amelyek főként a Tanács Főtitkárságának általánosabb jellegű és specifikus képzéseiből álltak. Az EU ÁK szervezett saját, belső képzéseket is, amelyek keretében tagállami – német, francia, spanyol, cseh és svéd – nagyköveteket hívtak meg külön előadásokra, elnökségi tapasztalataik megosztása céljából. Az EU ÁK-ról a vezető diplomaták, szakdiplomaták és diplomaták vettek részt a képzéseken.

A hatodik célcsoportot a többkörös interjúk során kiválasztott, elnökségi rendezvényeket segítő 100 fő *liaison officer* alkotta. Számukra kétnapos, 15 órás intenzív és gyakorlatorientált felkészítő képzést alakítottunk ki, amelyet 2024. április végére szerveztünk meg ugyancsak együttműködésben az NKE-vel. Képzésük a magyar EU-elnökség kereteire, célkitűzéseire és fókuszpontjaira, európai uniós intézményi ismeretekre, diplomáciai és protokoll-, valamint kulturális és turisztikai, illetve biztonság tudatossági ismeretekre is kiterjedt. Az előadókat, hasonlóan a többi célcsoport képzéséhez, kiemelkedő uniós szakértelemmel és gyakorlati tapasztalattal rendelkezők alkották, többen közülük a 2011-es, illetve a 2024-es elnökségben is részt vettek.

Az elnökségi képzést kiegészítő elnökségi Európa Klubok

A képzéseket kiegészítették az elnökségi Európa Klub-beszélgetésekkel, magas rangú tisztviselők, politikusok meghívásával. Az Európa Klubokat azért tartottuk fontosnak és szerveztük meg, hogy a képzések résztvevői a magyar EU-elnökség tágabb politikai és szakmai kontextusát is megismerhessék. Az Európa Klub meghívott vendégei Bóka János miniszter, Zsigmond Barna Pál miniszterhelyettes, Orbán Balázs politikai igazgató, Németh Zsolt, az Országgyűlés Külügyi Bizottságának elnöke, Deutsch Tamás EP-képviselő, Varga Judit korábbi igazságügyi miniszter, Gál Kinga EP-képviselő és Ódor Bálint nagykövet voltak.

Az elnökségi Európa Klubok lehetőséget teremtettek arra, hogy a tisztviselők közvetlenebb, informálisabb keretek között cseréljenek eszmét az EU-elnökséget irányító döntéshozókkal. Ezáltal mélyebben megérthették a rájuk nehezedő szakmai és intézményi elvárásokat is. Az Európa Klub-beszélgetések nemcsak élményszerűvé tették a felkészülést, hanem tartalmilag is gazdagították az elnökségi képzés tematikáját. A tapasztalatok azt is megmutatták, hogy a nemzetközi, illetve az uniós együttműködésben való hatékony részvétel, valamint a tagállami álláspontok eredményes képviselete megköveteli a politikai és intézményi kontextus megértését. Ennek felismerése, valamint e szempontok intézményi és tartalmi összefüggéseinek kezelése fontos része volt a felkészítés gyakorlati dimenzióinak is.

*A Magyar Közigazgatási Ösztöndíjprogram (MKÖ)
elnökségi „B” komponensének ösztöndíjasai*

Noha a Magyar Közigazgatási Ösztöndíjprogram (a továbbiakban: MKÖ) elnökségi kiterjesztése „B” komponenssel nem tartozott közvetlenül a képzésekhez, ebben a körben mégis kiemelendő, hiszen egy ösztöndíjas program felfogható egyfajta tréningként is. 2023-ban kezdeményezésünkre a Miniszterelnökség támogatásával a program kiegészült egy úgynevezett „B” komponenssel. A „B” komponens keretében az ösztöndíjasok négy hónap hazai közigazgatási, jellemzően európai uniós szakterületen szerzett munkatapasztalat után hat hónapot töltöttek Brüsszelben az EU ÁK-on a magyar elnökség teljes időtartama alatt. A „B” komponens keretében 16 fő ösztöndíjas dolgozott az Állandó Képviseleten.

ÖSSZEGZÉS

Az EU-elnökségi képzések 2024 májusában lezárultak, de eredményei még sokáig velünk maradnak. A budapesti központi közigazgatásból 700 fő tisztviselő képzését bonyolítottuk le, az EU ÁK-ról 200 fő vezető diplomata, szakdiplomata kapcsolódott be a képzésekbe. Emellett 100 fő *liaison officer* képzését folytattuk le, tehát összesen közel egy év alatt 1000 főt készítettünk fel a magyar EU-elnökség kihívásaira és feladataira.

Az uniós feladatokkal foglalkozó felkészült és képzett kormányzati állomány számottevő növekedése, az elnökségi képzések, az MKÖ elnökségi „B” komponense és az elnökség során megszerzett gyakorlati tapasztalatok egy olyan tudásbázist teremtenek, amelyet közép- és hosszú távon stratégiai érdekünk hasznosítani – nemcsak a hazai közigazgatásban, hanem az uniós intézményekben is.

A kiválasztott tisztviselők képzésének és az elnökségi feladatok ellátásának köszönhetően magasan képzett, több nyelvet beszélő, az európai uniós intézményrendszert és döntéshozatali folyamatokat is jól ismerő tisztviselőkkel számolhattunk. A tisztviselők képzése és kiválasztása egy hosszú távú befektetés és lehetőség is egyben, amely hozzájárulhat az európai uniós személyzetpolitikai céljaink megvalósításához is.

ZÁRÓGONDOLATOK

Az EU-elnökségek ellátása minden uniós tagállam számára nagy kihívás és feladat egyben, ugyanakkor felelősség és lehetőség is abból a szempontból, hogy a magyar

államigazgatás tanul-e, erősödik-e, és képes-e tartós befolyást szerezni Európában. Ezért a magyar EU-elnökség nemcsak egy féléves diplomáciai küldetés, nem egy egyszerű adminisztratív előkészület, hanem egy stratégiai beruházás Magyarország uniós mozgásterének, érdekérvényesítő képességének növelésébe és politikai súlyának erősítésébe.

Kiemelt érdekünk, hogy az uniós szakterülettel foglalkozó, az EU-elnökség eredményeképp megnövekedett szakértői gárda tudásbázisát az uniós intézményekben is hasznosítsuk. Minél több felkészült, a hazája iránt elkötelezett személy dolgozik a főbb uniós intézményekben, annál jobban bővül Magyarország érdekérvényesítési képessége és lehetőségei is.

Az elnökség előtti és utáni állapot közötti különbség világos: Magyarország mozgásterre bővült, érdekérvényesítő képessége erősödött. Volt egy magyar elnökség előtti, magyar elnökség alatti és magyar elnökség utáni állapot, és nem fogunk már visszatérni az elnökség előttihez – a magyar elnökség nyomot hagyott Európában.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- BÓLYA Boglárka (2024): A 2024-es magyar EU-elnökség előkészítése a képzés és a társadalmatisztás szemszögéből. In NAVRACSICS Tibor – TÁRNOK Balázs (szerk.): *A 2024-es magyar EU-elnökség*. Budapest: Ludovika Egyetemi Kiadó, 105–115.